

در آستانه سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی، برنامه‌های مختلفی برای پختن از شبکه‌های سیما تدارک دیده شده است. بر این اساس، مجموعه‌مستند «بچه‌های حاج قاسم» به شبکه افق رسید.

این مجموعه‌مستند که به‌روایت امیر عسکری در برنامه «کافه‌مستند» هر روز ساعت ۱۹:۳۰ پخش می‌شود، روایتی متفاوت و صمیمی از نزدیکان

«بچه‌های حاج قاسم» به شبکه افق می‌آیند

و هم‌زمان شهید حاج‌قاسم سلیمانی است. شایان ذکر است که در آستانه سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی، شبکه‌های مختلف تدارک برنامه‌های متفاوتی را دیده‌اند تا به این شهید بزرگوار بپردازند. بخشی ازاین برنامه‌ها مستند بوده‌به‌برهه‌ای از زندگی این شهید اختصاص دارد. بخش دیگری هم از زاویه زندگی شهید سلیمانی به بحث‌های تاریخ

تسلط در اجرا؛ مهار حاشیه‌ها

فریده فرخی نژاد، خبرنگار و مجری باسابقه به بیان نکاتی درباره اجرای موفق و ارتباط مؤثر با مهمانان پرداخته است

زهرامیاسی گروه رسانه

در دنیای رسانه و اجرا، توانمندی‌ها و ویژگی‌های یک مجری نقش حیاتی و تعیین‌کننده‌ای در موفقیت برنامه‌ها ایفا می‌کند. مجری نه‌تنها به‌عنوان یک واسطه‌بین مهمانان و مخاطبان عمل می‌کند، بلکه با مهارت‌های خود می‌تواند فضایی جذاب و دلنشین برای بینندگان ایجاد کند. توانایی درک موضوعات، آگاهی از جزئیات و اطلاعات مربوط به مهمانان و همچنین قابلیت مدیریت زمان و شرایط ناگهانی، از جمله ویژگی‌های کلیدی یک مجری موفق هستند. علاوه بر این، مجری باید بتواند با ایجاد جوی صمیمی و راحت، ارتباط مؤثری با مهمانان و مخاطبان برقرار کند. این ارتباط نزدیک می‌تواند به افزایش رضایت مخاطبان و جذب بیشتر بینندگان منجر شود. به همین دلیل، اهمیت توجه به این توانمندی‌ها و ویژگی‌ها در آموزش مجریان جدید و همچنین در بهبود عملکرد مجریان باتجربه، غیرقابل انکار است. توجه به این نکته که در نهایت، موفقیت یک برنامه به توانایی مجری در ترکیب این عناصر بستگی دارد، در دنیای رسانه بسیار حائز اهمیت است. خانم فریده فرخی نژاد، پیشکسوت گویندگی و اجرا، با سال‌ها تجربه در این عرصه، در گفت‌وگویی با جام جم به بررسی نکات کلیدی برای یک اجرای موفق پرداخته است.

این پیشکسوت گویندگی و اجرا به جام جم می‌گوید: برای یک اجرای موفق نیاز به مجری توانمند داریم. از جمله نکات لازم در شناخت توانمندی مجری و یا گوینده، اشراف کامل فرد مورد نظر

به همه جوانب اجراست؛ اشراف به موضوع، اطلاع از کنداکتور یا سبب برنامه، اطلاعات مورد نیاز درخصوص موضوع برنامه، تحقیق و شناخت کامل از مهمان یا مهمانان برنامه از جمله مواردی است که به مجری برای اجرای موفق کمک می‌کند.

لزوم آگاهی از سوابق مهمانان

وی در ادامه با اشاره به لزوم داشتن اطلاعات نسبت به سوابق مهمان اضافه کرد: در یک برنامه گفت‌وگومحور رادیویی یا تلویزیونی، لازم است مجریان، از سوابق مهمانان مطلع باشند تا هم در معرفی کامل مهمان به مخاطب موفق ظاهر شوند و هم براساس اطلاعات، در حین گفت‌وگو سؤالاتی را متناسب با موضوع مطرح کنند. چنانچه وزیر یا یکی از مسئولان کشاورزی مهمان برنامه است، مجری باید در خصوص مشکلات و کمبودها و درخواست‌های کشاورزان، مسائلی را طرح و مطالبه‌گری نماید

و چنانچه مسئول مربوطه از پاسخ‌دادن طفره برود، با طرح دوباره سؤال و اصرار محترمانه، درخواست پاسخ کند. مجری باید از فعالیت‌های گذشته آن مجموعه مطلع باشد و وعده‌های مسئولان را یادآوری و نتیجه وعده‌ها را خواستار شود. از جمله این برنامه‌ها می‌توانیم به برنامه‌های گفت‌وگوی ویژه خبری، حاشیه‌ها و پیگیری مطالبات مردمی در برنامه روی خط خبر شبکه پنج، برنامه صف اول شبکه خبر و شبکه یک اشاره کنیم؛ در این برنامه‌ها، مجریان ضمن آگاهی از سوابق و وعده‌های مسئولان، پیگیر انجام وعده‌ها و مطالبات مردم هستند. فرخی نژاد با ذکر مثال از نمونه‌های موفق اجرا ادامه داد: مثلاً آقای مرتضی حیدری در گفت‌وگوی ویژه شبکه دو از جمله مجریانی هستند که در اجراهای تخصصی تبحر دارند. ایشان در طول چند سال اجرای مداوم این برنامه، شناخت کاملی از مسائل و موضوعات و همچنین اشخاص و مهمانان داشتند و اغلب

گفت‌وگوهای ایشان چالشی و با رضایت‌مندی مخاطب همراه بوده. یادم هست که به‌دلیل همین توانمندی و آگاهی و اشراف ایشان به موضوعات و مهمانان، کسانی که برای حضور در برنامه دعوت می‌شدند، چنانچه آقای حیدری مجری نبودند، دعوت را نمی‌پذیرفتند. بنابراین توانمندی و اشراف یک مجری، به شبکه و برنامه مورد نظر اعتبار می‌بخشد.

تأثیر فضا سازی و چیدمان دکور

این گوینده سابق خبر با اشاره به تأثیر فضا سازی در اجرا عنوان کرد: فضای استودیو، چیدمان دکور، انتخاب رنگ‌های مناسب با موضوع برنامه و سن‌وسال شرکت‌کنندگان، می‌تواند در اجرای موفق مجری بسیار کمک‌کند. مثلاً در برنامه کودک خاله‌شادونه، بچه‌ها با مجری‌ای سروکار دارند که لباس‌هایی با رنگ‌های شاد و متنوع استفاده می‌کند و فضای برنامه شبیه پارک یا بوستان است یا درخت و گل و سرسبزی. در برنامه «به‌خونه‌به‌آشپزخونه» شبکه نهال، فضای استودیو به شکل یک آشپزخانه جمع‌وجور و با رنگ‌های شاد و متنوع، فضایی دلنشین و نزدیک به واقعیت را برای بچه‌ها تداعی می‌کند. همین‌طور در دکور برنامه‌های خبری که ذاتی خشک و رسمی دارند، استفاده از دکور و میز و

صندلی و رنگ‌های آبی و طوسی، رسمیت موضوع را القا می‌کند. وی با اشاره به الزامات اجرا برای آسودگی مهمان بیان کرد: در برنامه‌های خانواده‌محور، مثل سیمای خانواده شبکه یک یا عصر خانواده شبکه دویازامان یگوبابه‌خانه برمی‌گردیم شبکه پنج، استفاده از مبل و صندلی برای نشستن مهمان تدبیر بسیار درستی است. این کار هم محیط گرم و راحت خانه را القا می‌کند هم نشستن و گفت‌وگو برای مهمانان نسبت به فرم ایستاده مناسب‌تر خواهد بود؛ اما خد برای تقدیر از مهمان برنامه‌ها هم پیش آمده که برای تقدیر از مهمان برنامه که گاهی افراد مسن و یا باعصا هستند، هیچ تدارکی برای نشستن آنها دیده نشده و چه بسا مهمانان مدت زیادی باید سرپا باشند و با مجری صحبت کنند. باید توجه داشت که این کار از کیفیت کار کم و مهمانان را هم خسته و اذیت می‌کند؛ گاهی لازم است مجری روی آنتن زنده، برای مهمان تقاضای صندلی کند. در این موارد، مخاطبان احساس صمیمت و همراهی

بیشتری با برنامه خواهند داشت.

ایجاد فضای صمیمی و مدیریت زمان

این پیشکسوت عرصه اجرا ادامه داد: از راه‌های دیگر اجرای موفق، ایجاد جوی صمیمی و راحت برای مهمانان است. به‌خصوص مهمانانی که استرس دارند و ممکن است هنگام حرف‌زدن، تمرکزشان را از دست بدهند. به‌طور مثال در برنامه اخیر عصر خانواده شبکه دویه مناسب‌ت روز مادر، یکی از مهمانان

احساساتی شد و با اولین کلمه دیگر نتوانست صحبت کند. مجریان برنامه هر کدام با گفتن جمله‌ای مناسب، فضا را تغییر داده و با آرامش دادن به مهمان گفت‌وگو را ادامه دادند. در این‌گونه موارد مجری می‌تواند با سؤالات غیرمرتبط یا شوخی کردن، فضای دوستانه‌ای را ایجاد کند. گاهی که در کلاس‌ها یا هنرجویان فن بیان تمرین می‌کنیم، متوجه استرس و اضطراب آنها در اجرا می‌شوم؛ به همین دلیل شروع می‌کنم به مزاح و سؤالات روزمره پرسیدن تا فضا آرام شده و آرامش برقرار شود و هنرجو بتواند اجرایش را انجام بدهد. فرخی نژاد پیرامون مدیریت زمان در اجرا گفت: مجری باید بتواند زمان برنامه را مدیریت کند به‌خصوص در برنامه‌های گفت‌وگومحور و زمان‌هایی که مهمانان برنامه زیاد هستند. در این‌گونه موارد مجری می‌تواند سؤال‌های کوتاه مطرح کند تا پاسخ کوتاه هم دریافت کند. نمونه این‌گونه برنامه‌ها، برنامه خبری گفت‌وگو با مسئولان است که حتی مجری می‌تواند درخواست کند که مهمان کوتاه و مختصر پاسخ دهد. یا در برنامه آشپزی سیمای خانواده شبکه یک، به‌دلیل کمبود وقت، مجری می‌تواند به کارشناس آشپزی در ارائه توضیحات کمک کند تا مدیریت زمان محقق شود.

نکات اجرایی برنامه‌های تعاملی

در مورد برنامه‌های تعاملی، وی با ذکر مثال از برنامه‌هایی چون طیب و انارستان، عنوان کرد: به‌طور مثال از بین برنامه‌های تعاملی با مخاطب می‌توان از برنامه طیب شبکه سه و انارستان شبکه افق نام برد. این تعامل در برنامه‌های زنده بیشتر نمود پیدا

برش

+

توانایی انطباق با شرایط در برنامه‌های زنده

هستند و در بداهه‌گویی تبحر دارند، موفق‌تر ظاهر می‌شوند. مثلاً چندروز پیش در برنامه‌ای، مهمان برنامه به‌دلیل ترافیک، دیر به استودیو رسید. مجری برنامه، با مدیریت اجرا و سخنوری، توانست تا رسیدن مهمان اصلی، برنامه را بدون مشکل پیش ببرد. وقتی مهمان آمد هم گلابه و شکایتی مبنی بر تأخیر مهمان مطرح نشد. در همین برنامه، مجری محترم با هوشمندی، حواسش به حرف‌ها و نکات مطرح شده بود که اگر حاشیه‌ای هم مطرح می‌شود، خیلی نرم و محترمانه و گاه توأم با مزاح، شفاف‌سازی می‌کند. این انعطاف‌پذیری مجری، هم به دل مهمانان می‌نشیند، هم مخاطبان.

توانایی انطباق با شرایط از توانمندی‌های کاربردی در برنامه‌های چالشی و بالاخص زنده است. فرخی نژاد با ذکر این نکته اضافه کرد: مجری باید آمادگی داشته باشد تا چنانچه تغییرات ناگهانی‌ای در برنامه پیش آمد، با مدیریت مناسب، شرایط چالش را برطرف کند. مثلاً چنانچه ترتیب کنداکتور به هم خورد، مجری دستپاچه نشود و با گفتن بداهه‌های کوتاه و مختصر، شرایط را برای مخاطب توضیح دهد. در این موارد، مجریانی که دارای اطلاعات بیشتری

معاصر یا مسائل سیاسی پرداخته‌اند. این برنامه‌ها طیف گسترده‌ای از تولیدات را شامل می‌شود که می‌توان گفت مخاطبان مختلف را در برمی‌گیرد. درست مثل مستند بچه‌های حاج قاسم که روایتی متفاوت از این شهید است.

ویدئو

می‌کند. چون بینندگان از طریق پیامک سؤال مطرح می‌کنند و مجری با خواندن پیامک، خواسته مخاطب را مطرح می‌کند. باید دقت کرد که این تعامل، در جذب مخاطب و اعتبار برنامه و شبکه بسیار مؤثر است. به‌خصوص وقتی نام مخاطب برده می‌شود یا این که مجری به مردم اهل آن استان یا شهرستان ادای احترام می‌کند؛ مثلاً «درد می‌فرستیم به مردم خونگرم و مهمان نواز خوزستان» یا این‌که «مردم خونگرم و شریف بلوچستان، به مهمان نوازی و سخت‌کوشی شهرت دارند.»

وی با بیان خاطره‌ای از سال‌های اجرای خود تعریف کرد: یادم می‌آید که در سال ۷۴ از بندرعباس، مهمان برنامه صبح بخیر ایران شبکه یک بودم. من مجری مهمان بودم و خانم فریبا محمدی مجری شبکه یک بودند. آن روز من با آمادگی کامل از آداب و رسوم و فرهنگ و فعالیت‌های استان هرمزگان به استودیو آمده بودم و خانم محمدی با سؤالات متعدد و متنوع از من، علاقه‌مندان را با استان هرمزگان بیشتر آشنا کرد. خاطرم است من به‌قدری اطلاعات ارائه دادم که حتی در خلال تیتراژ پایانی برنامه هم حرف‌هایم ادامه داشت. خوب، این‌گونه برنامه‌ها در جذب مخاطب، بیشتر موفق هستند. در همان برنامه از من درباره غذاهای خاص هرمزگان سؤال شد و من هم همان جادستور یخت یک نوع پلوماهی با سبزی مخصوص را به بینندگان آموزش دادم و خدا را شکر آن برنامه با خورد خوبی گرفت. همچنین درباره لباس‌های محلی هرمزگان و قدمت و تاریخچه لباس‌ها و صنایع دستی آن خطه صحبت کردیم و برنامه حالت صمیمی و خودمانی پیدا کرد.

احترام به احساسات مهمانان و مدیریت گفت‌وگو

از عواملی که یک مجری توانمند باید به آن توجه داشته باشد، احترام به احساسات و نظر مهمانان است که فرخی نژاد با اشاره به آن ادامه داد: مجری باید احتیاط کند هنگام حرف‌زدن مهمان، توی حرف ایشان نپرد و اجازه دهد کلام به پایان برسد. با مهمان همدردی کند و چنانچه مهمان گلابه یا مشکلی را مطرح می‌کند، ضمن همدردی با او، به ایجاد آرامش کمک کند. در برنامه نود، گاهی مجری برنامه، به‌قدری به گلابه‌ها و ناراضیانی مهمان حضوری یا تلفنی دامن می‌زد که کار به مشاجره می‌کشید. یا با سؤالات تحریک‌کننده، دو مهمان برنامه رایه جان هم می‌انداخت و آخرش هم کار به دلخوری و دعوا می‌کشید. این اتفاق باعث می‌شد مخاطبان از این‌گونه رفتارها روی آنتن زنده دلخور شوند و صداسوسما زیر سؤال برود. پیشنهاد می‌کنم در این موارد مجری اگر به پاسخ دلخواه واقع‌کننده نمی‌رسد، از کش دادن بی‌جهت بپرهیزد و قضاوت را به مخاطب واگذار کند.

وی درباره استفاده از تصاویر، موسیقی یا میان‌برنامه‌های مرتبط حین اجرا توضیح داد: از مواردی که می‌تواند در عین تنوع به انسجام خط روایتگری مجری و کیفیت اجرا کمک کند، استفاده از تصاویر، موسیقی یا میان‌برنامه است. مثلاً در برنامه‌های مناسبتی مثل ملی انتخابات یا راهپیمایی‌های ۲۲ بهمن یا روز قدس، علاوه بر بیانات مجری، پخش سرودها و ترانه‌ها و مصاحبه‌های مردمی، در تأثیرگذاری برنامه و اجرا اهمیت زیادی دارد. گاهی می‌بینیم با پخش این میان‌برنامه‌ها، شور و شوق مخاطب برای حضور در مراسمات ملی و جمعی نیز بیشتر می‌شود.

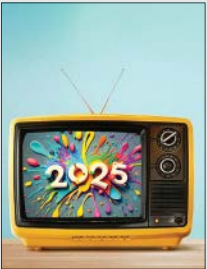
خودداری از ورود به حواشی

پیشکسوت اجرا و گویندگی رسانه ملی درباره خودداری مجری از ورود به حواشی تشریح کرد: در برنامه‌ای با حضور منتقد سینما، آقای فراسنی خاطرم هست که سؤالات حاشیه‌ای مجری درباره تکراری بودن لباس مهمان و تأکید بر نقد بدون دیدن فیلم، موجب شد مهمان برنامه با ناراحتی جلوی آنتن زنده برنامه را ترک کند. باید دقت کرد این‌گونه رفتارها، ضمن این‌که برنامه را از هدف اصلی دور می‌کند، موجبات بی‌اعتمادی مخاطبان به رسانه را هم فراهم می‌کند. باید از ورود به حاشیه‌سازی دوری کرد و بر اصل و هدف برنامه تمرکز کرد. برنامه اگر حرفی برای گفتن داشته باشد، نیاز به حاشیه نخواهد داشت.

فرای مرز

«عیدانه» سحاب برای مخاطبان ارمنی زبان

همزمان با روزهای آغازین سال میلادی و جشن‌های آن، سرویس ارمنی شبکه سحاب معاونت برون‌مرزی برای مخاطبان خود ویژه‌برنامه‌هایی مفرح و شاد را تحت‌عنوان «عیدانه» تدارک دیده است. گفت‌وگو و

مصاحبه با مقامات ارمنی کشور، مروری بر رویدادها و وقایع سال ۲۰۲۴ و تحولات و مسائل سال پیش رو، نمایش گوشه‌هایی از جشن‌ها و آیین‌های سال نو میلادی در نقاط مختلف جهان، پخش سرودها و اشعاری در وصف زمستان، عید و آغاز سال جدید و قدردانی از نعمت‌های الهی، پخش بخش‌های ویژه نمایش‌های رادیویی حاوی نکات آموزنده، اخلاقی و دعا و نیایش از بخش‌های متنوع این ویژه‌برنامه است. کانال برون‌مرزی شبکه نمای تلویزیون (رادیوهای تصویری) در تهران برای ارمنه استان تهران قابل دریافت است و مخاطبان ساکن در ارمنستان و سایر نقاط جهان نیز از طریق وبگاه رادیو به‌نشانی وب‌برنامه کاربردی «ایران صدا» می‌توانند شنونده و بیننده این ویژه‌برنامه و دیگر برنامه‌های رادیو ارمنی باشند.

آنتن

«کد هشت» به ایستگاه سه رسید

قسمت دوم فیلم سینمایی «کد هشت» با گویندگی ۲۵ نفر از گویندگان گنتار فیلم در واحد دوبلاژ اداره‌کل تأمین و رسانه بین‌الملل سیما دوبله‌شده و قرار است از شبکه سه سیما پخش شود. این سینمایی، در گونه اکشن، جنایی، درام و علمی-تخیلی محصول کانادا در سال ۲۰۲۴ است. مدیر دوبله این سینمایی شراره حضرتی و صدابردار آن فرشید فرجی است. شیلا آئیز، ارغوان افراسیاب، رضا الماسی، دانیال لیاپی، آرزو امیردیری، فاطمه بربویی، محمد بهاریان، کریم بیانی، علی بیگ‌محمدی، ارسلان جولایی، امیر حکیمی، مونا خجسته، شیرین روستایی، آرزو روشناس، منوچهر زنده‌دل، حسین سرآبادانی، مریم شاه‌رودی، پریا شفیعیان، سعید شیخ‌زاده، محمد صادقیان، میلاد فتوحی، پویا فهیمی، شروین قطعه‌ای، بهمن هاشمی و شراره حضرتی صدابیشه‌های این اثر بوده‌اند. فیلم دنباله‌ای بر فیلم کد هشت است که مورد استقبال مخاطبان و منتقدان قرار گرفت.

ادای احترام مردم آفریقا به حاج قاسم

ادای احترام مردم آفریقا به شهید سلیمانی، موضوع محوری برنامه «آفریقا امروز» شبکه پرس‌تی‌وی است. برنامه این هفته آفریقا امروز شبکه پرس تی‌وی در گفت‌وگو با کارشناسان، دلایل قهرمانی مردم قاره آفریقا از شهید سبهد حاج‌قاسم سلیمانی را بررسی می‌کند. آزاد داوود سیدات، عضو حزب حاکم آفریقای جنوبی و کنگره ملی آفریقا و عبدالطیف احمد، روزنامه‌نگار به‌عنوان کارشناسان برنامه به این پرسش پاسخ می‌دهند که چرا با وجود تبلیغات گسترده غربی و مذهب‌نیستی، مردم سراسر آفریقا قدردان مبارزات قهرمانانه شهید سلیمانی با تروریسم هستند. برنامه آفریقا امروز به تهیه‌کنندگی عاطفه‌سادات دربندی، دوشنبه ساعت ۱۱:۰۰ به وقت تهران به مدت ۲۵ دقیقه از شبکه پرس تی‌وی پخش می‌شود. تکرار این برنامه دوشنبه ساعت ۲۴ و بامداد سه‌شنبه ساعت ۷ و ۱۶، چهارشنبه ساعت ۲۱، پنجشنبه ساعت ۱۲ و جمعه ساعت ۸ روی آنتن خواهد رفت.

